

Ontwerp van Bestuursakkoord Wilrijk 2019-2024

6 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk

Inhoudstafel

Inleiding 3

Openbaar domein 5

Mobiliteit 6

Fiets 8

Informatie Communicatie Participatie Inspraak 9

Senioren Sociale aangelegenheden Gezin 10

Cultuur Evenementen Stadsmakers Herdenkingen Protocol 11

Jaarmarkt Geitestoet 13

Jumulages 13

Erfgoed 14

Jeugd en lokale onderwijszaken 16

Sport 17

Lokale economie Middenstand Markten en Foren 18

Groenvoorziening Parken Begraafplaatsen 19

Dierenwelzijn 22

Veiligheid 22

Stadsboerderij/Kinderboerderij 23

Algemeen en tot slot 24

1. INLEIDING

6 unieke en diverse wijken, één bruisend Wilrijk dat is 6x een wijk met karakter en eigenheid die het geheel van Wilrijk uniek maken. Neerland, Oosterveld/Elsdonk, Hoogte, Valaar, Koornbloem en het Centrum vormen de puzzelstukjes van ons DNW en dat DNW en het geluk van onze inwoners willen wij verder versterken. Daarom dat we zoals 6 jaar geleden een ambitieus bestuursakkoord voor de periode 2019-2024 voorleggen. Omdat we participatie en inspraak erg belangrijk vinden is dit een ontwerpbestuursakkoord. We zullen zowel digitaal als op papier aan de Wilrijkenaar vragen of hij nog extra suggesties heeft om op te nemen. Uiteindelijk moet die inspraak leiden tot een finaal bestuursakkoord voor de zomer van 2019. We leggen hierbij de klemtoon op:

1. Verkeersveiligheid

In de periode 2013-2018 werden bv. 17 km voetpad en 13 km fietspad aangelegd, ook nu maken we verder prioritair werk van goede voetpaden en veilige fietspaden en zullen we verdere missing links aanpakken.

Samen met de scholen en de buurt werken we verder aan veiligere schoolomgevingen. Daarbij worden grondige inspraaktrajecten opgestart waarbij alle mogelijkheden op tafel worden gelegd.

Wilrijk wordt doorkruist door verschillende gewestwegen. Het is cruciaal dat ook daar de verkeersveiligheid wordt verhoogd. Zoals ook de voorbije jaren sterk werd ingezet op vooruitgang in die dossiers, zo blijven we ook nu verder ijveren voor zo maximaal mogelijk conflictvrije kruispunten op die wegen, waar aangewezen.

2. Wilrijk, de zuidelijke groene long van Antwerpen

In Wilrijk is de combinatie van groen, parken, wonen en bedrijvigheid uniek. Dat maakt ons ook aantrekkelijk om te vertoeven. We zullen de komende jaren dan ook een nog groter speerpunt maken van het verder vergroenen van ons district. Verticaal groen, stadslandbouw, zomertuinen,...

Maar we gaan verder. We zullen ook innovatieve projecten blijven aantrekken in Wilrijk. Zo onderzoeken we hoe we heuse “citytree’s” kunnen inplanten.

3. In Wilrijk wonen er traditioneel ook veel **senioren**. Specifiek op maat van hen gaan we een aantal nieuwe initiatieven nemen. Zo gaan we voor een bus op dinsdag vanuit de wijken naar de markt en het gemeenschapscentrum zodat elke Wilrijkse senior actief kan blijven deelnemen aan ons gemeenschapsleven. Goede initiatieven als de mantelzorgpremie blijven we verder promoten en we bekijken ook hoe we de

seniorenverenigingen nog verder kunnen versterken. Ook de **strijd tegen de vereenzaming** van senioren blijft een speerpunt voor ons.

4. **Wijken, buurtbewoners en verenigingen** vormen het kloppende hart van Wilrijk. Hun inzet ondersteunen is ook een van de basistaken van ons district. We nemen de verschillende reglementen onder de loep en maken ze administratief nog eenvoudiger en verder op maat.
5. Ook met betrekking tot **participatie en communicatie** gaan we de Wilrijkenaar verder blijven betrekken. Met een heuse “Wilrijkmobiel” en wijkbabbels gaan we tot diep in de wijken voelen wat er leeft en zorgen we voor maximale participatie. Met extra impulsen willen we ook het middenstandsoverleg verder versterken.
6. **Traditie en innovatie op vlak van cultuur** zetten we verder. De jaarlijkse geslaagde 11 juli – en november feesten, wintervonk,... Hebben duidelijke meerwaarde maar we durven ook vernieuwen met een heus filmfestival, interculturele evenementen, straatkunstenfestival en kleine wijkgebonden initiatieven zoals leesclubs.
7. We starten **een haalbaarheidsstudie voor de verwerving en restauratie van de pastorij** Sint-Bavo op binnen het stedelijke overheidskader. De pastorij kan bijvoorbeeld een erfgoedhuis, museum en historische kruidentuin herbergen. Tevens moeten huidige gebruikers er ook verder gebruik van kunnen maken.
8. **Mbt de jeugd** zetten we in op maximale participatie vanaf de kleuterleeftijd en willen we ook nieuwe initiatieven als huiswerkbegeleiding opzetten. Ook **de infrastructuur van onze jeugdverenigingen** blijft hierbij een groot aandachtspunt.
9. Met betrekking tot **sport blijven we er onze taak van maken om zowel de verenigingen als de individuele sporter** zo goed mogelijk te ondersteunen. De wijkgebonden initiatieven zoals calisthenics of ook de zoektocht naar een nieuwe Finse piste zijn daar goede voorbeelden van.
10. Wilrijk heeft **een bloeiende middenstand en industriegebied** en dat willen we ook zo houden. We gebruiken onze contacten en mogelijkheden om samen met de middenstand en HIW nieuwe initiatieven te ontwikkelen om ons winkelcentrum aantrekkelijk te houden en ook om bijvoorbeeld tijdelijke leegstand aan te pakken al dan niet door middel van bijvoorbeeld pop-ups. Van de **heraanleg van ons winkelcentrum** willen we dan ook 1 van de meer belangrijke speerpunten maken.
11. We willen **een Wilrijkse klimaatdag** organiseren waarbij educatie over klimaat, ecologische voetafdruk ea samengaat met een klimaatevenement en zoeken hiervoor samenwerking met scholen, wijken en buurten zodat dit evenement het klimaatbewustzijn van Wilrijk blijvend versterkt.

2. OPENBAAR DOMEIN

Van Winkelcentrum de Kern willen we een aantrekkelijker winkel-wandelgebied maken. In samenspraak met de bevoegde eigenaars wil het district de motor zijn van een make-over van de wandelpaden en willen er zo mogelijk een winkelwandelbeleving creëren met water en groen.

De staat van onze voetpaden blijft een prioriteit. De afgelopen legislatuur zorgden we ervoor dat er maar liefst 17km voetpad werd heraangelegd. We willen de komende jaren even ambitieus zijn.

We voorzien voldoende rustpunten in alle vormen en kleuren. We screenen specifiek de omgeving van woon – en zorgcentra.

Bij aanleg van grote projecten onderzoeken we de mogelijke aanleg van speelse waterpartijen.

Bij nieuwe projecten bekijken we hoe we de bestaande toestand verder kunnen ontharden en gebruiken we nog meer natuurlijke materialen.

We starten een onderzoek naar overbodige nutskasten.

Bij elk openbaar domein project is de toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt.

De senioren – en jeugdparagraaf blijven belangrijk en de senioren – en jeugdraad moeten steeds een onderbouwd antwoord krijgen op hun adviezen.

We bekijken samen met de stad Antwerpen welke straten eventueel in aanmerking komen om enkelrichting te maken in het kader van het verhogen van de verkeersveiligheid en ook de parkeerbalans. Parallele straten zijn hiervan wellicht een goede testcase.

Gelet op o.m. de bevolkingspiramide van Wilrijk waarbij veel senioren het goed vertoeven vinden hier, willen we eerst grondig bekijken welke onbedoelde gevolgen sorteerstraten voor die doelgroep heeft alvorens ze blindelings in te planten. Sorteerstraten zijn aan nieuwbouw of grote appartementsblokken ongetwijfeld een meerwaarde maar zijn dat allicht niet in elke Wilrijkse wijk. Een belangrijk element hierbij is ook de parkeerbalans.

Voor het bestuur is een goed onderhouden, aantrekkelijk en verkeersveilig openbaar domein één van haar belangrijkste bekommernissen.

Wilrijk is een district 'ons dorp' waar het heerlijk toeven is, Wilrijk moet dan ook bereikbaar blijven en de vrijheid aan eenieder bieden om op de door hen gekozen manier ons centrum te bezoeken. Met het openbaar vervoer, met de fiets of te voet maar evenzeer met de wagen.

Tijdens de voorbije legislatuur werden heel wat inspanningen geleverd om het openbaar domein te verfraaien. Oa. In overleg met water-link bekijken we daarom welke straten de komende jaren aan een make-over toe zijn. De participatie (gedeelde kosten) van een externe partner is en blijft belangrijk daar alle districten met beperkte middelen hebben te kampen.

Bij elk project gaat het district dus bekijken of externe partners kunnen participeren in de (her)aanleg. Mogelijke partners zijn bv. de Stad, de Provincie, het Vlaams Gewest e.a.

Bij de opmaak van een project bevragen we de bewoners, inspraak, participatie en communicatie is immer belangrijk om een gedragen eindresultaat te bekomen.

3. MOBILITEIT

Verkeersveiligheid geniet een hoge prioriteit.

Kinderen, ouderen en mensen met een beperking vormen een kwetsbare groep. Het districtsbestuur moet zich dan ook blijvend inzetten voor de verkeersveiligheid van al onze weggebruikers.

We zetten in op ledverlichting aan zebrapaden. Prioritair aan scholen, creches, woonzorgcentra en ziekenhuizen.

Indien de Vlaamse overheid opteert voor een tram naar Wilrijk dan wensen we die enkel op de A12 en niet door het centrum van Wilrijk.

Vooraf in schoolomgevingen dient er verder werk gemaakt te worden van veiligere omgevingen en dienen er aanvullende maatregelen genomen te worden tegen overdreven snelheid, fout- en/of dubbelparkeerders en andere vormen van overlast.

We starten onderzoek naar het invoeren van schoolstraten aan onze Wilrijkse scholen, voor zover mogelijk. Bij scholen waar dit niet kan, onderzoeken we de andere opties.

In samenwerking met de provincie steunen we onze scholen om het 10/10 label te halen.

We gaan samen met “route-to-school “verder bekijken hoe we de routes naar school zo veilig mogelijk kunnen maken en houden.

We doen samen met de politie inspanningen om voldoende gemachtigde opzichters te vormen en rond onze schoolomgevingen te krijgen.

Via octopus gaan we nog een stap verder in het creëren van veilige schoolomgevingen. We bekijken aan welke scholen die kleurrijke markeringen kunnen worden aangebracht.

We kopen bijkomende elektronische waarschuwingsborden aan om bestuurders te sensibiliseren trager te rijden.

We ijveren maximaal en waar aangewezen voor conflictvrije kruispunten. Ook op gewestwegen gaan we in overleg met de hogere overheden om dit te realiseren.

We vragen het stadsbestuur om een proefproject waarbij vrachtwagens van meer dan 3,5 ton op bepaalde tijden uit de woonwijken kunnen worden gehouden ook in Wilrijk op te starten. In eerste instantie betekent dat dus tijdens de ochtend en avond schooluren (8-9.00/15-16.00.)

Bij ijzel moet er prioritair gestrooid worden op de toegangswegen naar scholen, ziekenhuizen, bedrijventerreinen en diensten- en woonzorgcentra. Ook het strooien op fietspaden blijft een belangrijk aandachtspunt.

Om mensen 's nachts veilig thuis te brengen vragen we de Lijn om een nachtbusserwerking van donderdag t.e.m. zondag op te starten naar Wilrijk.

Vlot parkeren blijft een prioriteit. Bij de heraanleg van straten houden we de parkeerbalans zo veel als kan minstens neutraal en waar mogelijk optimaliseren we die.

Bij grote werken bekijken of we in de omgeving geen extra parkeerplaatsen kunnen voorzien en/of waar er alternatief kan geparkeerd worden.

We promoten taxicheques voor ons district.

We maken een analyse van de verkeersborden en bekijken waar we de overtollige verkeersborden kunnen verwijderen.

We bekijken of we de ondergrondse parking van het Mastplein kunnen verfraaien en het parkeren er aangenamer kan gemaakt worden.

Gelet op het feit dat het district Wilrijk nog steeds geen bovengronds betalend parkeren wenst, waken we zoveel als kan over het niet invoeren van bewonersparkeren. Zodoende zal

het district bekijken hoe er bv. door een parkeermakelaar aan alternatieve oplossingen kan gewerkt worden, ook dient er echt werk te worden gemaakt van het kunnen aanwenden van parkeerfaciliteiten van onder meer bedrijven en de overheid op momenten dat deze die niet nodig hebben. Doch dienen deze bedrijven vooreerst gestimuleerd te worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen naar hun eigen personeel toe, ook voor diegenen die bv. slechts deeltijds werken, ...

4. FIETS

Niemand kan er nog omheen, de fiets is niet meer uit ons straatbeeld weg te denken. Liefst 13km fietspaden zijn de voorbije legislatuur heraangelegd of nieuw aangelegd.

We stellen een fietspadenplan op voor heel Wilrijk in het begin van de legislatuur waarbij duidelijk wordt gemaakt waar nog meer fietspaden nodig zijn en waar de huidige fietspaden moeten vernieuwd worden.

Het district wil de komende jaren voor onze fietsende bewoner of zij die Wilrijk zien als een te doorkruisen district ook verder onderzoek doen naar de aanleg of heraanleg van cruciale verbindingssassen in asfalt waaronder bijvoorbeeld het fietspad van de Edegemsesteenweg, de Kerkeveldstraat.

Het Velo-systeem en eventuele andere deelsystemen dienen bedachtzaam te worden uitgebreid. De inplanting van de stations dient steeds in samenspraak met het district te gebeuren. Wijken Neerland en Elsdonk dienen verder aan bod te komen.

We willen onderzoeken of oa. van de Spoorweglaan een fietsstraat kan worden gemaakt

We organiseren een fietsbehendigheidsparcours in Wilrijk.

In samenspraak met de scholen leggen we de nadruk op verkeerseducatie voor zwakke weggebruikers.

We onderzoeken waar mogelijke extra fietstrommels en fietsenstallingen kunnen geplaatst worden.

We bekijken een wijkverbindingskaart waarbij wandel-en fietsroutes doorheen Wilrijk gepromoot worden.

5. INFORMATIE – COMMUNICATIE – PARTICIPATIE – INSPRAAK :

Communicatie bouwt mee aan de Wilrijkse identiteit en het gemeenschapsgevoel.

We bekijken de mogelijkheid om met een eigen 3-maandelijks magazine te starten, nl. de nieuwe Wilrijkenaar die alle Wilrijkenaars moet informeren over werken, vrije tijd, ea. van Wilrijk.

We starten met de Wilrijkmobiel en de periodieke Wilrijkbabbels. Het college gaat dan op wijkbezoek en laat zich voeden door de ideeën van de inwoners. Ter voorbereiding van die babbels werken we met wijkideeënbussen (ook digitaal).

Er komt bijkomende duiding bij de agenda van de districtsraad. E-besluitvorming is immers niet duidelijk genoeg.

We vervangen het netwerk van lichtkranten door moderne exemplaren met multicolor led-scherm we onderzoeken of verdere uitbreiding aangewezen is.

Wilrijk bouwt zijn netwerk van info-uitwisseling met andere actoren (bib, cc, academie, politie, brandweer...) verder uit . Zo ook met verenigingen/scholen/WZC,... opdat alle relevante informatie maximaal tot bij de burger geraakt.

We bekijken de mogelijkheid van een algemene maandelijkse digitale nieuwsbrief.

Communicatie voor specifieke domeinen moet kunnen afwijken van de standaard eenmerkstrategie.

Bij elk project betrekken we maximaal de inwoners van de buurt. Een opstart met wit blad waarbij burgers kunnen co-creëren nemen we als vertrekpunt. De participatiediensten werken hiervoor met eenvoudige tools als pictogrammen om ervoor te zorgen dat iedereen kan deelnemen aan de inspraak.

6. SENIOREN - SOCIALE AANGELEGENHEDEN – GEZIN

We onderzoeken welke noden seniorenverenigingen verder hebben en bekijken in overleg met hen of we de specifieke ondersteuning moeten aanpassen. We bekijken of een specifieke ondersteuning mbt materiaalondersteuning aangewezen is.

We organiseren vanuit de verschillende wijken en dienstencentra vervoer naar de wekelijkse markt en we zorgen dat cultuuractiviteiten er bijvoorbeeld ook op aansluiten zodat we de senioren actief kunnen laten deelnemen aan Wilrijkse activiteiten en ze met elkaar verder in contact kunnen brengen.

We bouwen de samenwerking met de groep “Samen, niet alleen” uit.

We zetten verder in op laagdrempelige en goed bereikbare computerlessen voor senioren.

We onderzoeken of we mogelijks een interessante plek hebben om openbare toiletten te zetten.

We vragen op regelmatige basis controle op niet reglementair geplaatste obstakels op het voetpad.

De mantelzorg – en aanpassingspremie willen we blijvend verderzetten en nog verder bekend maken bij onze senioren.

We bekijken de noden van de Welzijnschakel Wilrijk, houden de samenwerking tegen het licht en bekijken hoe we elkaar kunnen versterken.

We gaan voor een verderzetting van de samenwerking met het zorgbedrijf om een maximaal aantal cursussen voor senioren te kunnen aanbieden.

De 2-jaarlijkse populaire retrofiif van de jeugdhuizen wordt verdergezet.

7. CULTUUR – EVENEMENTEN – STADSMAKERS - HERDENKINGEN –PROTOCOL

We gaan er bij verregaande decentralisatie vanuit dat we zelf verantwoordelijk zijn voor de openingsuren van de bib en wensen zelf te experimenteren met een bib die 24u op 24 u open is.

We kijken hoe we een heus straatkunstenfestival in Wilrijk kunnen organiseren om zo cultuur nog meer in de wijken en op de pleinen te brengen.

We brengen cultuur verder naar elke wijk. We onderzoeken bijvoorbeeld of muziek in de wijk kan plaatsvinden in de wijken.

We maken werk van een verderzetting van het Pilaar 12 festival en organiseren evenementen waarbij de brug voor verbinding ipv scheiding zorgt. Streetart moedigen we aan en zetten we in de kijker.

We starten heuse filmzomers met openlucht cinema 's zomers afzakken naar een tot de verbeelding sprekende Wilrijkse locatie. In Park Steytelinck, serres Groendienst, Park van Eden, parkje Gemzenstraat...

Het Wilrijkse CC is het 2e best scorende CC in Vlaanderen op het vlak van film. Deze kennis en uitstekende prestatie maken we sterker door het organiseren van een Wilrijks filmfestival voor jong en oud.

We zetten in op cultuurbeleving voor kleuters. Echte Op Visite-voorstellingen voor alle 1e kleuterklasjes van Wilrijk. Met als motto: jong geleerd is oud gedaan, niet een onderdompeling in cultuur is immers heilzaam, wèl een aanhoudende onderdompeling.

De exploitatie van het Gemeenschapscentrum moet volledig in Wilrijkse handen komen, de prijzen logisch opgesteld, waardoor het GC eindelijk zijn naam kan waarmaken en vervellen tot een nog bruisender, veelvuldig gebruikt gemeenschapscentrum van door en voor lokale individuele gebruikers en verenigingen. Het cultuurcentrum kan deze omschakeling in goede banen leiden en de organisatie voor verhuur op zich nemen.

Wilrijk is een erg divers district waar vele gemeenschappen participeren aan de samenleving. We zetten verder in op interculturele evenementen waarbij het ontmoeten van die gemeenschappen centraal staat. We lanceren nieuwe, diverse evenementen zoals interculturele foodfestivals. We gaan in gesprek met de verschillende gemeenschappen van Wilrijk en bekijken hoe we elkaar kunnen ontmoeten en versterken.

Het succesvolle winterfestival Wintervonk zetten we verder. We bekijken of we kunnen afwisselen met een sportieve variant.

Stad en districten moeten het netwerk aan bibpunten, wijkfilialen en districtsbibliotheken screenen aan huidige en toekomstige demografische noden. We moeten durven stellen dat er specifieke filialen kunnen bijkomen. Bijvoorbeeld gedeeltelijke filialen (zonder tijdschriften maar met een kinderhoek. Of zonder kinderhoek in een demografisch oudere buurt maar met een uitgebouwde krantenhoek én koffiebar voor senioren). We denken dan bijvoorbeeld aan het Valaar dat dan recht heeft op een bijkomende kinderbibliotheek genre De Vertellerij, de kinderbib van Berchem. Of een uitgebouwd tijdschriftfiliaal in Oosterveld/Elsdonk.

We willen een platenuitleenhoek organiseren in de bibliotheek

Het verenigingsleven, straat – en buurtcomités, wijkverenigingen, en alle vormen waar mensen zich samen organiseren zijn de motor van een gezellig Wilrijk dat wij ondersteunen. Straatfeesten – en wijkfeesten kunnen blijvend rekenen op al onze steun. We screenen samen met de straatvrijwilligers de huidige stedelijke reglementen en maken de nieuwe reglementen Stadsmakers toegankelijker en korter.

We gaan verder om met tentoonstellingen, kunst en optredens naar elke wijk van Wilrijk te gaan.

We promoten Wilrijk verder als strip -, -theater en kunstdistrict.

We hebben Wilrijk al op de kaart gezet als Jommekesdistrict, we willen echter opnieuw een blikvanger als stripmuur realiseren en gaan verder met het verstrippen van de grijze nutskasten.

Op de Bist organiseren we op geregelde tijdstippen een “speakers corner”.

Vrijwilligers blijven we elk jaar in de bloemen zetten.

We evalueren Jazz Wilrijk en bekijken samen met de locaties die we nu gebruiken welke muziekstijlen nog een aanmerking zouden kunnen komen voor een gelijkaardig evenement.

We hebben veel eerbied voor tradities als 11 november ea. Telkens zetten we samen met de oudstrijders en de vaderlandslievende verenigingen die Wilrijk rijk is de herinnering aan de oorlog in de verf. We shall not forget.

We willen een evenement organiseren bij de bevrijdingsfeesten en bij de herinnering aan de Olympische spelen in Antwerpen in 2020.

Wilrijk feest op 11 juli is al jaren een begrip. We zetten deze traditie van een feest voor elke Wilrijkenaar in combinatie met een plechtig moment verder.

We starten een haalbaarheidsstudie naar een 2^e grote zaal voor ons cultureel centrum.

We beogen cultuurinspraak via de adviesraad cultuur en de vzw lokaal cultuurbeleid waar een goed evenwicht tussen vrijwilligers en beroepskunstenaars moet zorgen voor een optimale advisering.

We bekijken samen met de academie alle mogelijkheden tot samenwerking en vragen hen ook deel te nemen aan alle participatiemomenten cultuur en het oprichten van een academieraad. Zo kunnen er via de Wilrijkse bevolking ook suggesties naar de academie vloeien.

We bekijken waar cultuur en natuur mooi kunnen samengaan. Oa. Gebermte was een goed voorbeeld.

We schrijven een nieuwe wedstrijd uit voor de creatie van een typisch Wilrijks streekproduct.

8. JAARMARKT – GEITESTOET

De jaarmarkt is een van de absolute tradities in Wilrijk. We behouden de tradities met veetentoonstellingen en bekijken nieuwe mogelijkheden en initiatieven om onze jaarmarkt blijvend aantrekkelijker te maken.

De laatste jaren worden geen geblokstaarte paarden en gecoupeerde dieren meer toegelaten op onze jaarmarkt. Dat dierenvriendelijk beleid zetten we verder en wensen we de jaarmarkt met een infostand over dierenwelzijn uit te breiden.

De Geitestoet lokt meer dan 80.000. mensen naar Wilrijk en is 1 van de topstoeten in Vlaanderen. We zorgen ervoor dat 20/9/20 opnieuw een hoogdag wordt met veel spektakel, aandacht voor ons verleden en maximale participatie van de scholen, verenigingen en inwoners van Wilrijk.

We dringen bij de stad aan om de historische praalwagens – zoals reeds toegezegd- in al hun pracht te restaureren voor de zomer van 2020.

9. JUMULAGES

Onze vriendschapsband met Ilfeld en Niedernhausen is sterker dan ooit. We blijven dit partnerschaft verder ondersteunen.

We zetten de jeugdkampen in Ilfeld en Niedernhausen verder en steunen de jeugdgroepen die terplekke op kamp gaan.

10. ERFGOED

Begraafpark Moretus

We onderzoeken of het definitieve behoud en de bescherming van het waardevol funerair erfgoed begraafpark Moretus niet aan de orde is.

Aandacht voor het verleden

Het district wenst het roemrijke verleden van Wilrijk nog actiever onder de aandacht te brengen

Hierbij onderzoeken we volgende zaken

-een monument (kopie van een rosmolen) dat de Wilrijkse brouwerijgeschiedenis in herinnering brengt.

- “permanente” verklaringen van straatnamen die verwijzen naar onder meer onze burgemeesters en oorlogshelden.

Dit kan gebeuren door het aanbrengen van een bijschrift op de straatnaamborden (dit is voor 90% van al onze straatnaamborden niet het geval) of andere aanduidingen (bv. door het uitwerken van een QR-codesysteem)

-een “erfgoed” toonkast in het districtshuis

-een jaarlijkse thema-tentoonstelling. Dit zou in 2019 al kunnen gebeuren met een tentoonstelling (plus andere initiatieven) ter herdenking van 75 jaar Bevrijding.

Ons roerend erfgoed

We nemen initiatief om het geklasseerde kerkorgel, voormalig eigendom van de Gemeente Wilrijk, in de kerk Sint-Jan Evangelist (Valaar), op te waarderen en er een verdere toekomst aan te geven

Omwille van de restauratie in het oude gemeentehuis en de bouw van een Gemeenschapscentrum verhuisde het volledige “districts”-kunstpatrimonium tijdelijk naar een bewaarplaats in Zaventem. We bekijken wanneer we de werken in optimale omstandigheden terug naar Wilrijk kunnen halen.

Ons onroerend erfgoed

Het district zal onderzoeken of de oude pastorie Sint-Bavo kan dienen als erfgoedhuis.

We starten een haalbaarheidsstudie voor de verwerving en restauratie van de pastorie Sint-Bavo op binnen het stedelijke overheidskader. De pastorie kan bijvoorbeeld een erfgoedhuis, museum en historische kruidentuin kan herbergen. Tevens moeten huidige gebruikers er ook verder gebruik van kunnen maken.

Fort 7 is een gebied waar monument(en) en natuur reeds decennialang met elkaar verweven zijn. We zorgen ervoor dat deze unieke locatie samen met natuurland bezocht kan worden door geïnteresseerden en brengen de locatie en zijn geschiedenis onder de aandacht.

Erfgoedroutes

De voorbije jaren gaf het district, in samenwerking met Wilrica, wandelbrochures uit over de architectuur in Elsdonk/Oosterveld en de Wilrijkse begraafplaatsen.

We zetten deze succesvolle wandelroutes verder en denken hierbij aan een architectuurwandeling door Hoogte en Park, een kennismakingsroute door Koornbloem en omgeving (deze wijk viert in 2021 het 100-jarig bestaan), een fietsroute langs de vroegere spoorwegsites.

We volgen de archeologische onderzoeken bij werken op en hebben aandacht voor de opgegraven artefacten.

11. JEUGD EN LOKALE ONDERWIJSZAKEN

Wilrijk dient tegen juni 2020 een portfolio in om kans te maken op het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten'.

Wilrijk voorziet middelen om de bestaande jeugdlokalen te onderhouden met het oog op brandveiligheid, toegankelijkheid, veiligheid en kindvriendelijkheid. We zetten de ingeslagen weg verder en verbeteren jeugdlokalen. Jeugdverenigingen kunnen rekenen op steun voor grote werken, maar ook voor kleine aanpassingswerken. We starten bijvoorbeeld onmiddellijk met de reeds ingediende verzoeken voor een nieuw lokaal voor scoutsgroep Feniks.

We gaan jeugdzalen goed isoleren. Jeugdhuizen en zalen krijgen subsidies om dit te doen.

We voorzien voldoende en kwalitatieve speelruimte. Speeltuinen zoals op het Marmotteke en aan de Planetariumlaan zijn een zeer goed voorbeeld.

We faciliteren een gezamenlijke aankoop van scouts- en chiromateriaal. We bekijken de mogelijkheden om ook transportkosten te ondersteunen.

Evenementensubsidies zijn er voor grote zalen als Zappa maar ook de jeugdhuizen, fuifzalen ea.

We zetten de samenwerking met de Wilrijkse scholen verder en blijven lespakketten gericht op Wilrijk aanbieden.

We bekijken samen met de andere stadsdiensten en scholen hoe we huiswerkbegeleiding kunnen organiseren.

De kinderdistrictsraad die de voorbije jaren heel succesvol was, zetten we verder en we houden rekening met de adviezen van de kinderen

Vizit en jeugddienst vervullen samen een sterke rol in het jeugdlandschap. We gaan verder met de grafittiworkshops en geven jonge bands de kans om te repeteren in Wilrijk. Ook Wilrijks DJ talent geven we ruimte op onze eigen festivals. Via echte DJ contests prikkelen we Wilrijks talent om op onze eigen festivals/fuiven te spelen.

We bekijken of studenten nood hebben aan workshops die info geven over het op eigen benen staan.

Wilrijk is ook een studentendistrict. We bekijken samen met de studentenverenigingen hoe we optimaal samenwerken en hoe feesten in Wilrijk altijd een feest blijft.

De jeugdraad blijft een erg belangrijke speler mbt het adviseren van het college over alle punten die de Wilrijkenaar aanbelangen. Zij krijgen op elk advies een antwoord.

We starten speelweefselplannen in de wijken Hoogte – Neerland – Koornbloem. De vectrisstudies van de voorbije werken we verder uit.

Voldoende kinderopvang is nodig om Wilrijk aantrekkelijk te houden voor jonge gezinnen. Ook bekijken we hoe we scholen en kinderopvang kunnen steunen in het vergroenen van hun buitenruimtes.

We gaan verder met de fietsroutekaarten en het in kaart brengen van de beste routes naar scholen, speelpleinen en parken.

We voorzien zowel kosteloze als betalende activiteiten vanuit de jeugddienst. Dit in alle vakanties en op woensdagmiddag. We breiden onze vakantiewerking nog uit met een aanbod vanaf 3-18 jaar in alle vakanties.

Willrock is er voor en door jongeren. We verstevigen onze samenwerking met deze geëngageerde jongeren.

We bekijken met de scholen hoe we zinvolle nabewaking invulling kunnen geven.

De jaarlijkse buitenspeeldag geven we telkens een spectaculaire invulling.

We zetten de dag van de jeugdbeweging in de kijker.

12. SPORT

We onderzoeken waar mogelijk een Finse piste kan aangelegd worden.

We gaan op zoek naar extra locaties voor calisthenics.

We onderzoeken nieuwe evenementen zoals stormgames, spartacusruns,....

Het Wilrijkse zwembad en de Wilrijkse wielerpiste worden druk gefaciliteerd. We blijven aandringen bij de stad om de bovenlokale sportinfrastructuur zoals het zwembad, de sporthal en de wielerpiste te kunnen renoveren opdat het comfort verhoogt en er door jong en oud volop nog meer gebruik van kan worden gemaakt.

We bekijken of we afwisselend met Wintervonk ook een winterdorp met IJspiste kunnen organiseren.

We voorzien in structurele ondersteuning van de lokale sportverenigingen.

Elke sport, bekend of minder bekend, verdient voor ons even veel aandacht.

De samenwerking tussen sportverenigingen moet aangemoedigd worden.

We willen onderzoeken of de oude rijkswachtkazerne niet tijdelijk kan functioneren als bijkomende sportinfrastructuur.

Sportinfrastructuur moet waar mogelijk opengesteld worden voor zowel scholen en clubs als particulieren. Dit geldt ook voor sportinfrastructuur in scholen.

Na het invoeren van de elite dameswedstrijd op de jaarmarkt, willen we het wielrennen in Wilrijk nog verder in de verf zetten.

13. LOKALE ECONOMIE - MIDDENSTAND - MARKTEN EN FOREN

We zetten het middenstandsoverleg verder en bekijken hoe het district en de middenstand dit overleg verder kan ondersteunen.

We willen inzetten op overleg tussen de verschillende (handels)partners in Wilrijk. Wij gaan voor de oprichting van een Lokale Economieraad (naar analogie van andere “raden”, eg: cultuur, sport, etc..). Met als hoofdbedoeling een transparante brug te bouwen tussen het district, de stad en ondernemers.

Elke ondernemer, handelaar of vrij beroeper uit Wilrijk kan toetreden. Uit de leden wordt een homogeen bestuur verkozen.

Deze raad zal neutraal zijn en ten dienste staan van zoveel mogelijk ondernemers (niet één straat of wijk), ecologisch én duurzaam verantwoord zijn.

Na de heraanleg van het Michel Willemsplein kan er een nieuwe start gegeven worden aan de vrijdagmarkt op dit plein. Momenteel is er op deze plek als handelaar en bezoeker weinig marktvreugde te beleven, na de heraanleg zal het plein en de Daniël Herreynsstraat ter hoogte van het plein een mooie locatie vormen om extra markthandelaars aan te trekken om opnieuw een gezellige vrijdagmarkt te bekomen.

We onderzoeken hoe we de toegankelijkheid van de dinsdagmarkt kunnen verhogen.

In overleg met de marktkramers en de middenstand willen we bekijken of er 1x per maand een avondmarkt kan plaatsvinden van april – oktober.

We ontwikkelen nieuwe initiatieven om onze middenstand verder in de kijker te zetten.

We zetten een actie op poten om samen met de middenstandsverenigingen en de andere overheden leegstand aan te pakken.

We gaan creatief om met tijdelijk leegstaande panden en ontwikkelen hiervoor acties.

We stimuleren pop-ups in Wilrijk waaronder bijvoorbeeld een pop-up horecazaak onder de luifel.

14. GROENVOORZIENING – PARKEN - BEGRAAFPLAATS

Verticaal groen is een van de mogelijke manieren om meer groen in de straten aan te brengen. Daarom wil Wilrijk projecten starten aan de brug van de A12 en aan het gemeenschapscentrum om daar groenere plekken van te maken. Ook de luifel op de Bist moet een groene uitstraling krijgen.

We investeren in toekomstbomen

- Niet enkel bovengrondse ruimte telt, maar ook ondergronds heeft een boom voldoende ruimte nodig
- Bij elk nieuw ontwerp moet kritisch bekeken worden of een straat ruimte heeft om toekomstbomen te voorzien en óf er meer ondergrondse ruimte kan voorzien worden aan bestaande bomen.

We gaan inzetten op het aanleggen van zomertuinen

- Pleintjes waar nu weinig mensen samenkomen willen we opwaarderen tijdens de zomer met plantenbakken, zitplaatsen, hangmatten,... (vb. pleintje Karel Mestdagplein of grasveld Jules Moretuslei)

We onderzoeken of bepaalde braakliggende stukken niet tijdelijk gebruikt kunnen worden door buurtbewoners voor pop-up moestuinen. Wilrijk moet in gesprek met de eigenaars van braakliggende stukken ervoor zorgen dat deze onbenutte ruimtes vertoefplekken worden. Bijvoorbeeld op de hoek van het Heldenplein.

We vergroenen nog meer grijze straten en pleinen

- In straten waar geen bomen aangeplant kunnen worden, bekijken we of er andere opties zijn om toch te vergroenen (groenslingers, geveltuinen,...)
- We willen Wilrijkenaars stimuleren om gevelgroen aan te brengen en starten hiervoor een aanmoedigingscampagne. Ook de mogelijkheid tot het invoeren van ondersteuning bekijken we.
- We zetten extra in op vergroening van onze pleinen zodat dit aangename groene rust en speelplekken zijn.
- We gaan voor een City-tree: een project met mos, varens en korstmossen dat gericht is op de aanpak van luchtvervuiling.
<https://dailygreenspiration.nl/citytree-zuivert-stadslucht-bomen/>
- We vergroenen waar mogelijk fietsenstallingen (groene daken, klimplanten rondom)

- We stimuleren werken in het groen en parken

- We bekijken of we een fijne Werkruijnte/ vergaderruimte met WIFI hotspot kunnen voorzien in park Steytelinck en park van Eden gecombineerd met aantal vergadertafels die in groep bij elkaar staan zodat we er een leuke studie/werkzone van kunnen maken in een groene omgeving.

We leggen een vlonderpad aan in park Steytelinck.

We bekijken schaaktafels in onze parken.

We onderzoeken waar er nieuwe hondenloopzones kunnen komen en inventariseren de huidige hondenloopzones en kijken de kwaliteit na.

We gaan verder de ingeslagen weg op van Wilrijk bijenvriendelijk district en plaatsen bijvoorbeeld een bijenstal met imkerij in Park Van Eden waar scholen kunnen komen in een educatieve bijenzone.

We werken een globale visie voor het Valaarpark uit waarbij ook een oplossing voor de vijver wordt gezocht.

We bekijken samen met de Stad Mortsel hoe we (groene) verbindingen kunnen leggen in de spoorwegberm. We bekijken met het Vlaams Gewest hoe we de toegang kunnen optimaliseren alsook de verlichting kunnen verbeteren.

We gaan verder met het project van de bloemenmanden. Kleurrijke bloemenmanden aan lantaarnpalen in alle wijken van Wilrijk.

We bekijken met de stad of we in de herfst terug bladkorven kunnen plaatsen.

We voeren een actief volkstuintjesbeleid, waarbij we de huidige volkstuintjes behouden en nieuwe bijcreëren. Verder zetten we sterk in op samentuinen in elke Wijk. De eerste samentuinen op het Valaar en de Dokter Veeckmanslaan zijn een groot succes en we gaan volop op zoek naar nieuwe locaties.

Het is goed dat in het groenplan duidelijk is opgenomen dat het Ferrarisbos een belangrijk stuk groen is en ook een belangrijke corridor naar andere stukken groen (Terbekehof en Struisbeekvallei). Graag steunen we op dit punt dus het groenplan en vragen we de juridische bescherming van het resterende Ferrarisbos zodat dit beschermd kan worden tegen een verdere boskap. Ook de waterhuishouding in heel dit gebied is van groot belang voor het district Wilrijk

Natuurvriendelijk tuinbeheer moedigen we aan en promoten we. Met een prijskamp en vermelding in onze districtspagina' s in het infoblad. Ook de aanleg van gevelgroen zullen we aanmoedigen met een duidelijk reglement en door het beperken van de administratieve rompslomp

We onderzoeken welke straten in Wilrijk de potentie hebben om een mooie tuinstraat te worden.

We pakken begraafpark Steytelinck opnieuw aan, bv de wegen.

We bekijken hoe we het park hof ter Beke verder (historisch) kunnen opwaarderen.

We zetten nog steviger in op onkruidbestrijding en properheid. We sluiten buurtonderhoudscontracten met sociale tewerktellingsplaatsen.

We vragen de stad om een proefproject slimme vuilbakken in Wilrijk op te starten.

We bekijken verder waar we nieuwe stadslandbouwprojecten kunnen opstarten en combineren dat ook met workshops over moestuinieren.

We vragen de Vlaamse overheid om geluidschermen te vernieuwen op de A12 en er extra te plaatsen aan de verschillende autostrades die Wilrijk binnen zijn grenzen heeft.

Bomen en struiken zijn stofvangers en natuurlijke verkoelers. Vlaanderen is het meest verkavelde gewest in Europa. Bomen en struiken in de stad filteren fijnstof uit de lucht en kunnen de fijnstofconcentratie in de stad met 60% doen dalen. Als fijne stofdeeltjes in contact komt met bladeren en takken, blijven ze eraan vasthangen en bij een volgende regenbui spoelen ze af naar de bodem waardoor ze niet worden ingeademd. Een boom van twintig jaar oud filtert gemiddeld 100 gram fijnstof per jaar uit de lucht. Hoe dichter de bomen of struiken bij de vervuilingsbron staan, hoe krachtiger hun reinigend vermogen. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende lucht door de beplanting kan stromen: er moet dus ook rekening gehouden worden met de plantdichtheid. Wij gaan dus voor extra bomen en planten voor gezonde lucht, zo dicht mogelijk bij de drukke verkeersaders. Specifiek voor fijnstof geldt immers dat het effect van bomen en struiken het grootst is dicht bij de vervuilingsbron. Door het potentieel voor de aanplant van extra bomen nabij drukke verkeersassen en woongebieden te inventariseren, kunnen de effecten worden gemaximaliseerd.

We bekijken aan de hand van metingen opgemaakt in een speciaal metingsplan voor Wilrijk de fijn stof concentraties en planten sowieso extra groen aan in schoolomgevingen. We voorzien sensoren om fijn stof te meten die mensen aan hun huis kunnen bevestigen. Alle bewoners van Wilrijk kunnen hierop intekenen, we zorgen voor de nodige spreiding over het district en voorzien workshops om de sensor in elkaar te steken en te plaatsen. De resultaten van de metingen worden op een website verzameld. Daarna kan de verzamelde info dienen om te bekijken welke mogelijkheden op maat we hebben om de concentratie in de straat te verbeteren.

We organiseren een Wilrijkse klimaatdag waarbij educatie over klimaat, ecologische voetafdruk ea samengaat met een klimaatevenement.

We onderzoeken samen met de hogere overheden hoe we het geluidsactieplan Wilrijk kunnen implementeren.

15. DIERENWELZIJN

We onderzoeken de ondersteuning van de dierenvoedselbank Wilrijk.

Veel huisdieren komen onnodig in het asiel terecht omdat de eigenaar niet achterhaald kan worden. De beste oplossing is dat alle honden en katten gechipt zijn. In samenwerking met de lokale dierenartsen organiseert de stad of het district een jaarlijkse chipactie. We voeren een chipbon in die bij de infostand dierenwelzijn op de jaarmarkt verkregen kan worden.

Wilrijk zorgt voor goede voorlichting over dierenwelzijn: er komt een aparte webpagina over Dieren in Wilrijk, met informatie over het dierenwelzijnsbeleid en links naar alle relevante organisaties (Dierenbescherming, Vogelopvang, etc.).

We voorzien eekhoornbruggen en uilenkasten op het openbaar domein. We bekijken waar we een vleermuistoren kunnen plaatsen.

Onze aanplantingen zijn steeds bijenvriendelijk om zo alle fauna en flora in Wilrijk te stimuleren.

We bekijken waar we een grote pop-uphondenloopzone kunnen creëren.

We blijven de sterilisatie van katten ondersteunen en promoten.

16. VEILIGHEID

Overlastgevoelige buurten of plaatsen dienen veel sneller voorzien te kunnen worden van verplaatsbare camera's om de overlast te bestrijden.

Het district moet zorgen voor veilige parken en pleinen. Verlichting is hierbij een essentieel aspect, het lichtplan dient dan ook verder te worden uitgerold. Wij wensen hier ook beroep te doen op buurtregisseurs.

Regelmatig overleg met de lokale politie blijft een uitgangspunt.

Het pilootproject met wijkmanagers in de wijk Oosterveld blijkt succesvol. We willen onderzoeken om dit ook in andere wijken in te voeren.

We vragen de stad om sluikestort en vandalisme zeer kordaat aan te pakken.

We willen inzetten op het uitrollen van meer BIN-netwerken opdat burens elkaar kunnen helpen om zo de veiligheid in de wijk te bevorderen.

We ijveren voor een 24/24u opening van het Wilrijkse politiekantoor.

17. De stadsboerderij/kinderboerderij

De actuele stadsboerderij moet opnieuw haar sociale, educatieve en ecologische functies van weleer kunnen uitvoeren.

We moeten opnieuw op zoek naar een gepassioneerd persoon (of personen) die bereid is de dagelijkse werking ter harte te nemen. Sociale organisaties moeten opnieuw beroep kunnen doen op de Kinderboerderij. Die bood aan mensen, die het nodig hadden, een zinvolle bezigheid in een rustige omgeving. Een eerste stap om zich opnieuw te kunnen integreren in de maatschappij.

Scholen moeten met hun leerlingen kunnen proeven van het boerderijleven. Zo leren kinderen waar voedsel echt vandaan komt.

We bekijken de mogelijkheden om er ook een plukboerderij te maken. Op de kinderboerderij kunnen ook workshops gegeven worden over tuinieren, het opstarten van een eigen moestuin, ...

Naast de educatieve, sociale visie is er ook nood aan een ecologische visie: inzetten op waterzuivering, seizoensgebonden groenten, aandacht voor grondverontreiniging, opleiden van compostmeesters, aandacht voor de bijen, opwekken van zonne-energie, ...

Families, jeugdbewegingen, individuele bezoekers vinden op de kinderboerderij opnieuw een groene plek in Wilrijk waar het fijn is om te zijn.

Om de "kinderboerderij" opnieuw te kunnen opstarten, zijn er heel wat herstelwerken nodig. Het district pleit bij de stad voor gepaste ondersteuning en bekijkt of decentralisatie van de kinderboerderij met overdracht van middelen mogelijk is.

18. ALGEMEEN EN TOT SLOT

We starten een nieuw opvolgingssysteem van e-besluiten.

De agenda van de raad die beschikbaar is op ebesluit maar dikwijls onleesbaar voor burgers wordt maandelijks vertaald naar een heldere agenda met wat duiding.

De districten en de stad zijn aparte besturen met eigen bevoegdheden, eigen verkozenen en heel eigen thema's. We werken allemaal samen aan Wilrijk en aan Antwerpen en dat vereist sterke inzet van elke verkozene. We bekijken of we het onverantwoorde onderscheid in vergoeding tussen gemeenteraadsleden van de stad en districtsraadsleden kunnen wegwerken.

